

[Christensen (Høng).]

men jeg mener ogsaa, det maa være utvivlsomt, at Dommeren har Ansvar for den statsansatte Fuldmægtig, hvis Dommeren har gjort sig skyldig i en Tilsidesættelse af sin Tilsynspligt overfor ham; og yderligere mener jeg, at ogsaa Staten maa have et subsidiært Ansvar overfor den private med Hensyn til Dommerens og Fuldmægtigens Embedsforretninger, for saa vidt disse ikke maatte være i Stand til selv at dække den privates Tab.

Selvfølgelig hører en Afgørelse af hvert enkelt Tilfælde under Domstolene; men jeg kan ikke tænke mig, at Staten kan henvise sine Borgere til at faa deres Forretninger udført paa et Statskontor af statsansatte Embedsmænd mod Gebyr til Statskassen, uden at ogsaa Statskassen maa finde sig i et saadant subsidiært Ansvar.

Hvad angaar det konservative Mindretals Betænkning, kan jeg i et og alt slutte mig til de anerkendende Udtalelser, som deri er anvendt om Fuldmægtigens hidtidige Forretningsmaade. Ogsaa jeg tror, at Dommerfuldmægtigene i Aarens Løb har udført et godt og samvittighedsfuldt Arbejde blandt den Befolkning, hvoriblandt den har levet og virket. Der bestaar saa godt som overalt et udpræget Tillidsforhold mellem Fuldmægtigene og Retskredsens Beboere; og i Betragtning af det meget store Antal Fuldmægtige, der i Aarens Løb har drevet Forretning med Jurisdiktionens Beboere, tror jeg, jeg tør sige, at det kun er et rent forsvindende Antal Tilfælde, hvor en Fuldmægtig har vist sig uværdig til den Tillid, der er vist ham af Befolkningen.

Efter Lovens Ikrafttræden vil den Type Dommerfuldmægtige, som vi kender, efterhaanden forsvinde. Jeg tror, de privatiserende Fuldmægtige vil gaa over i Historien med fuld Honnør og maaske ogsaa vil efterlade sig et vist Savn hos mange af deres gamle Forretningsforbindelser. Forholdene, som de er, kan imidlertid ikke blive ved at bestaa, det tror jeg, vi alle maa være enige om. Rigsdagen kan ikke fortsat behandle dette Emne Aar efter Aar, Fuldmægtigens Privatvirksomhed kan i Længden ikke bevaras.

Flertallet har nu gjort sig til Talsmand for det i Lovforslaget § 4 foreslaaede, at der, uanset at Fuldmægtigene mister deres Praksis, kan vedblive at bestaa en Forbindelse mellem Dommerkontoret og Jurisdiktionens Beboere. Saa langvarig og intim som denne Forbindelse med Fuldmægtigene som Mellemed har været, bør den ikke brat afbrydes af Rigsdagen. Flertallet har i § 4

givet Befolkningen en Lejlighed til at fortsætte Forbindelsen, og det ligger nu i Befolkningens egen Haand at bestemme, i hvilken Udstrækning Forbindelsen skal opretholdes. Det er muligt, at § 4 kun vil blive benyttet i ringe Omfang og i aftagende Grad, efterhaanden som de Fuldmægtige, der er blevet kendt med Befolkningen gennem deres Privatvirksomhed, forsvinder; men det er ogsaa muligt, at der er skabt en Forbindelse, Befolkningen mere og mere vil komme til at sætte Pris paa, og som den i stigende Grad vil betjene sig af.

Hvorledes § 4 kommer til at virke, beror selvfølgelig i meget høj Grad paa, hvorledes Befolkningen vil blive modtaget paa Dommerkontorerne. I Modsætning til det ærede Medlem Hr. Pürschel, der i sin Betænkning synes at gaa ud fra, at Modtagelsen vil blive mere end kølig, tror jeg, der dog af Erfaring er noget kendt med Forholdene paa Dommerkontorerne og deres Ekspeditionsvirksomhed, at saavel Dommerne som deres Fuldmægtige vil udføre de i § 4 nævnte Forretninger, som paalægges dem af Rigsdagen, paa samme loyale og samvittighedsfulde Maade, hvorpaa de hidtil har udført deres øvrige Embedsforretninger, selv om det er meget muligt, at Dommerne i Øjeblikket helst vilde være fri for disse Forretninger.

Det vilde kun lidt ligne vor i alle Henseender højt ansete og meget dygtige Dommerstand at stille sig uvenligt og uforstaaende overfor den Opgave, som her stilles den af Lovgivningsmagten. Jeg maa derfor gaa ud fra, at der fra Kontorerne Side ikke blot ikke vil blive nogen Vanskelighed, men at Rigsdagen tværtimod tør regne med loyal Medvirken fra Dommerne Side; at tro noget andet vilde efter min Formening være en Fornærmelse mod Dommerstanden, og det vil jeg bestemt tage Afstand fra.

Naar Mindretallene henviser til, at disse Forretninger ikke hører hjemme paa Dommerkontorerne, skal jeg pege paa, at en lignende Ordning, saa vidt jeg ved, i mange Aar har været praktiseret i Tyskland og fremdeles bestaar der, uden at det vides, at denne Ordning i nogen Maade har været til Ulempe.

Naar Mindretallene nærer Frygt for, at Dommerkontorerne skulde blive overbebyrdet ved Udførelsen af disse Forretninger, tror jeg, at denne Frygt er helt uden Grund. I de store Retskredse findes der normalt baade et Civildommerkontor og et Kriminaldommerkontor. Af de i § 4 nævnte Forretninger vil alt, hvad der vedrører Skiftevesen, gaa til Kriminaldomme-